

U Sarajevu su opštine, a opštine imaju nekoliko povezanih gradića. Lokalne organizacije imaju odbore. Sastao sam se sa jednim od njih gdje je došlo do nekih problema koje je trebalo riješiti. U nedjelju idem u još jedan grad gdje takođe ima problema lokalne prirode. Gdje god ima ljudi, ima i problema. Ideje su dobre, ali kada se upletu vlastiti strahovi, fobije i ponekad ego ljudi, onda morate otići tamo i riješiti tu situaciju. Večeras je sjednica Predsjedništva odnosno odbora koji nadzire stranku. Imam i gostovanja na televiziji, od kojih je jedno na kanalu N1 sutra popodne. Bit će fino, emisija će biti u udarno vrijeme upravo nakon posla. N1 ovdje u Bosni je uvezan sa CNN-om, i zapravo mislim da je u vlasništvu CNN grupacije, i jedan je od boljih kanala. Imaju N1 u Zagrebu u Hrvatskoj, N1 u Beogradu u Srbiji, i N1 u Sarajevu u Bosni i Hercegovini. Oni često imaju emisije i programe u koje pozivaju stručnjake sa sve tri strane. To je taj CNN stil, kad imate snimke sa tri čovjeka u kadru, i komentatora koji razgovara s njima. Ne znam ko će sve biti, hoću li biti ja sam, ili će biti još neko, hoću li ja biti u samo jednom dijelu emisije. Kako god da bude, to je dobra prilika. Planiram posjetiti tri grada u narednih sedmicu i po, kako bih riješio tri različite vrste problema. Zatim počinjemo da planiramo strategiju za lokalne izbore gdje moramo da pronađemo ljude koji će se kandidovati na lokalnim izborima. Imali smo sastanak političkog odnosno savjetodavnog vijeća, na kojem smo počeli diskutovati o najboljem pristupu kako bismo se sastali sa raznim lokalnim odborima i pomogli im da razviju vlastite lokalne strategije za lokalne izbore. Takođe smo počeli razvoj kadrovskog dijela organizacije. Imamo centralni kadrovski odbor koji će razviti lokalne i regionalne odbore na lokalnim gradskim nivoima, koji će nam pomoći da pronađemo najbolje kandidate da budu naši kandidati na nadolazećim izborima. Takođe počinjemo sa novom verzijom Platformine akademije koja postoji kako bi pomogla ljudima da razviju odnosno nauče odgovornost nekoga ko je kandidat za poziciju u državnom, entitetskom ili kantonalnom Parlamentu, ili za gradsko vijeće, ili za poziciju gradonačelnika, tj. da razumiju probleme s kojima se moraju nositi. Razvijamo programe za njih kako bismo im pomogli da nauče kako da komuniciraju sa javnim mijenjem i sa medijima. Razvijamo program koji će pomoći svima unutar Platforme da razumiju ko smo mi zapravo, koji su naši stavovi, koji su glavni problemi. Sjećam se kad sam počinjao sa koledžom na univerzitetu UNC Charolotte, problemi su bili slični. Mora se pronaći identitet, definisati program, zatim identifikovati buduće investicije. Pa ipak, situacija je bila malo

drugačija jer tad je postojao univerzitet, postojale su kompjuterske nauke, i mnoge stvari su već bile na svom mjestu i predstavljale temelj na kome se moglo graditi i napredovati. Ovdje se kreće potpuno s nule, kao da gradite potpuno novi univerzitet i želite da taj univerzitet da bude drugačiji od bilo kojeg drugog, tako da morate definisati kulturu tog mjesta, zatim želite da pronađete prave ljude koji će implementirati tu kulturu, da osposobite te ljude da budu u stanju prenijeti tu kulturu na druge, zatim da pronađete studente i nastavno osoblje, finansijska sredstva, marketinšku nišu i kako to sve prezentirati. Jako je interesantno. Uz to, kao i univerzitet, ova stranka, pošto je politička stranka i učestvovat će u političkom procesu, samim time će uticati i na sve i svaki segment života ovog društva, jer ima potencijal za to. Znajući da to nije jedini univerzitet nego da imaju mnogi univerziteti, mi ipak pokušavamo pronaći vlastito mjesto kao i svoju poruku i pravu publiku za tu poruku.

Clark Curtis:

Vrlo interesantno. Kažete da se povremeno nosite s nekim problemima. Je li to nova vrsta problema za Vas ili ste ih već predvidjeli pa se oni sad samo pojavljuju dok ulazite u ovaj proces oko nadolazećih izbora?

Mirsad Hadžikadić:

Ne mogu baš reći da sam predvidio sve probleme s kojima se nosimo ili ćemo se nositi u budućnosti. Imao sam osjećaj o smjeru u kojem ćemo trebati ići i o vrsti problema s kojima ćemo se nositi uopšteno. Znamo da moramo naći ljude koji će upravljati, znamo da moramo imati ideologiju, znamo da moramo imati marketinšku strategiju, ali kad se to materijalizuje u jednoj određenoj sredini, sa određenom političkom situacijom, sa određenim ljudima, često se nađe na situacije koje se nisu mogle predvidjeti, pa se stvari moraju modifikovati i promijeniti kako bi se u potpunosti riješio taj određeni problem. Na primjer, iako sam iz Bosne i jedan od Bosanaca, nikad nisam predvidio razinu negativnog sentimenta prema svemu u životu. Nisam predvidio ovu koroziju sistema vrijednosti do koje je došlo tokom posljednjih 25 pa možda i 30 godina. Nisam predvidio nivo straha koji bi ljudi mogli imati da izraze ko su, jer njihovo izdržavanje zavisi od stranačkih laži. Oni moraju podržati neke stvari iako se ne slažu s njima, ali moraju da

čuvaju svoje poslove. Dakle, nisam predvidio da će ovi problemi nadrijeti tolikom snagom i da će modifikovati i promijeniti stvari na kojima radimo, i naš pristup. Na primjer, pronađemo osobu i pomislimo da je to perfektna osoba za taj posao, za tu poziciju, za tu ulogu unutar vlade, i onda iznenada čujemo deset raznih loših stvari o toj osobi. Ne znam da li su te stvari tačne, i to se mora provjeriti i verifikovati, jer mogle bi biti glasine, rekla-kazala, mogao bi to biti zlobni pokušaj da se neko olaje, prosto zato jer neko drugi želi tu poziciju. I konstantno se nalazite na taktičkom nivou umjesto da budete na strateškom nivou definisanja gdje treba da idemo. Zato smo donijeli odluku, kao što sam već spomenuo, da se potpredsjednik više uključi u svakidašnje operacije odnosno fokusira na interna pitanja, a da se ja fokusiram na eksterna pitanja. Ali, dok čitam novine, kao na primjer današnje, vidim da se uspostavljaju skoro bezbožne političke alijanse stranaka koje su politički neprijatelji, glavni rivali koji su iznenada postali prijatelji koji žele zajedno izaći na izbore jer misle da tako imaju bolje šanse ili da će pobijediti na izborima na nekom nivou, u nekim kantonima. Dakle, to je okruženje u kojem se tlo konstantno pomiče. Stvari nikad nisu onakve kakvima se čine, i znate da će sutra ponovo biti drugačije. Današnji članak u novinama bio je o glasinama o potencijalnoj alijansi, a kad smo razgovarali s tim ljudima oni čak i ne znaju da takve glasine postoje. Mislim, tome nikad nema kraja.

Clark Curtis:

Ne želim biti previše samosvjestan, i znam da smo razgovarali o ovome ranije, ali, poznajući Vas i Vaše istraživanje na Kompleksnim sistemima i takvim stvarima, znam da su ovo izazovi, ali mislim da su to izazovi zbog kojih jačate, jer dok ih posmatrate, oni su dio upravo onoga što Vi radite: uzimate kompleksno pitanje i pronalazite smisao u njemu... Smiješite se... Možete li to malo objasniti? Vidim da su to izazovi ali da Vam ti izazovi ne smetaju, i da volite da ih odgonetavate.

Mirsad Hadžikadić:

Tačno. Ako imam bilo kakve prednosti, mislim da je ovo jedna od njih. Ja volim, ok, možda ne baš volim, ali osjećam se komforno u situacijama koje su fluidne i zamagljene, čija dinamika se mijenja, u kojima pažljivo planiranje nije tako korisno kao što je korisna sposobnost da se

razumiju osnovna načela. To je poput tektonskih ploča čije kretanje nam pomaže da razumijemo šta će se dogoditi u političkom smislu. Dakle, bavite se situacijom na nivou uzroka a ne na nivou simptoma. I meni je to u redu, s obzirom da sam ja takva osoba kojoj je udobno u fluidnoj situaciji koja ponekad iziskuje spontane odgovore. Osoba sam koja proučava kompleksne sisteme i koja traži ta osnovna načela, to mi pomaže da navigiram kroz te dane, te situacije i okolnosti. U isto vrijeme, morate biti lider i učiniti da i svima ostalima bude udobno, i reći im da znate da se čini strašno ali da ne brinu jer bit ćemo dobro, i evo zašto, te da obrate pažnju na A naspram B. Ovo je zaista ekvivalent jednoj sličnoj situaciji, jednom razgovoru od prije nekih par godina u Sarajevu, o tome kakva je politička situacija u Bosni, prije nego sam se kandidovao za politički položaj. Tad sam tu osobu pitao kakva je politička situacija u Bosni, i on je rekao da je grozna, ali kad se ugasi TV onda je perfektna, sjajna. Kad ne slušate vijesti, onda je sve u redu. Pouka te priče je da ima toliko stvari ovdje koje se kažu ili rade u političke svrhe, zbog privremene političke igre, da ako reagujete na sve što *oni* kažu ili rade, ili što se čini da rade, (ili evo, ostanimo samo na nivou onoga što kažu), ako obratite pažnju na sve što kažu, a pod *njima* mislim na političare koji su na vlasti ili pokušavaju da budu na vlasti, onda ćete poludjeti! Jednostavno mislite da će sutra zaratiti, da je to neizbježno, da svi mrze jedni druge, da nema nade za budućnost, a onda ugastite TV ili prebacite na neku sapunicu ili nešto, ugastite TV i odete među ljude, izađete na ulicu i vidite da je život normalan. Ljudi kupuju i prodaju robu, šetaju ulicama, idu u pozorište, kupuju poklone jedni drugima, slave praznike, idu u školu, idu kod ljekara, razgovaraju s ljudima svih nacionalnosti i etničkih grupa. To je bizarno.

Clark Curtis:

Malo smo već razgovarali o ovome, ali evo ponovo. Već smo u 2020. godini, izbori su na jesen. Očito je da ima nekih gradića i opština gdje nije vrijedno napora da pokušate razabrati ko bi trebao biti gradonačelnik, ali jeste li sada suzili listu na neki određeni broj gradova gdje biste mogli tražiti pozicije gradonačelnika i ostale pozicije?

Mirsad Hadžikadić:

Volio bih da smo tako napredni. Otišli smo malo drugačijim putem. Uspostavljamo kadrovske odbore na svakom nivou koji će raditi sa lokalnim rukovodiocima kako bi se dobro razmislilo o ovim pitanjima: gdje imamo šansu i gdje imamo kandidate. Mislim da ćemo na tom nivou biti vjerovatno za par mjeseci. Važna odluka koju smo donijeli je nešto što bi se trebalo smatrati zdravim razumom, ali što se često ne primjenjuje ovdje, a to je da članovi ovih kadrovskih timova odnosno komisija nisu pogodni da i sami budu kandidati za razne pozicije, što znači da je njihov zadatak da pronađu političke talente koji će se kandidovati, a ne da oni budu politički talenti koji će se kandidovati. Pomislili biste da je to zdrav razum, jer u suprotnom bi došlo do konflikta interesa. Ne možete se pretvarati da tražite najbolje kandidate za Parlament ako vi želite da budete ta osoba. Ali, mi smo jedina stranka sa tim pravilom, a svi ostali rade kao i inače, što dovodi do mnogo problema. Zato su kadrovske komisije u drugim strankama prikupile tako mnogo moći – jer one odlučuju ko će se kandidovati a ko neće, i naravno one proberu najbolje pozicije za sebe, a onda tek pokušaju vidjeti ko će biti adekvatni kandidati za ostale pozicije. I onda ljudi suštinski pomisle da moraju biti fini prema tim članovima komisija jer im oni čine uslugu dajući im priliku da se kandiduju za neke pozicije unutar strukture vlade. Vrlo interesantno.

Clark Curtis:

Imate li planova za blisku budućnost u vezi uključivanja dijaspora u susjednim zemljama?

Mirsad Hadžikadić:

Moje sljedeće putovanje će zapravo biti u Sjedinjene Države, nazad na posao. Iz Sjedinjenih Država ću na par dana otputovati u Švicarsku, kako bih održao predavanje na univerzitetu i posjetio Ženevu, gdje ću se sastati sa lokalnim stanovnicima odnosno lokalnom zajednicom. U martu ću biti Bosni, ali ću i ići u Austriju i Njemačku. U Njemačkoj ću posjetiti dva grada: Štuttgart i Minhen, a u Austriji Beč i vjerovatno još jedan grad. Tu će se održati ceremonija odnosno jedan veliki događaj na kojem ću i ja biti jedan od govornika, a vjerovatno ću i održati predavanje na Univerzitetu u Beču na temu kompleksnih sistema, itd. Dakle, to su ta planirana putovanja: Sjedinjene Države, Švicarska, Austrija i Njemačka.

Clark Curtis:

Samo još jedno pitanje o aktuelnim događajima, naročito na Bliskom istoku, Iranu, Sjedinjenim Državama, potencijalnoj uključenosti Rusije i tako te stvari. Jesu li ova pitanja još uvijek izvan radara ljudi u Bosni i Hercegovini ili postoji zabrinutost, i kako Vi razmišljate o tim događajima?

Mirsad Hadžikadić:

Zasigurno postoji veliko interesovanje za trenutnu situaciju i eskalaciju netrpeljivosti između Sjedinjenih Država i Irana, kako u Bosni i Hercegovini tako i u cijeloj regiji. Ne da se to posmatra iz perspektive toga šta to znači za nas, nego šta to znači za mir u svijetu, pa uz to i šta to znači za stav Sjedinjenih Država prema Bosni i Hercegovini, u ovakvom kontekstu. Sjedinjene Države, Rusija, Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo, Turska, pa čak i Iran imaju određeni nivo uticaja u Bosni i Hercegovini, pa ljudi pažljivo prate šta ove supersile ili regionalni igrači odnosno ideološki centri u svijetu rade. Jer ko zna na koju zemlju će uticati ono što se dešava na tlu u svakom dijelu svijeta, uključujući i uticaj na Bosnu i Hercegovinu. Ono što otežava situaciju u Bosni i Hercegovini je naša sklonost da razvijamo teorije zavjere. U tom kontekstu, skoro je smiješno slušati šta ljudi govore i nikad se ne radi o našoj odgovornosti, našoj krivici, mi nikad ne možemo ništa uraditi po nekom pitanju. Priča uvijek ide u smjeru da cijene rastu u Bosni i Hercegovini jer su Sjedinjene Države učinile nešto prije dva mjeseca ili što Rusija nešto radi sada, ili je došlo da naše podjele jer je neko drugi nešto zakuhao, ili smo zaratili jer je neko drugi želio da zaratimo. Dok očito postoji prostor i za vjerovanje da se mnoge stvari događaju izvan znanja ili sposobnosti internih ljudi da adekvatno reaguju na međunarodni svijet, i da zaista neke zemlje imaju interesa da kontrolišu regije u svijetu, bilo ekonomski ili politički ili na druge načine, i ponekad su u prošlosti činile stvari da direktno utiču na događanja na tlu, ipak, kad to posmatrate kao razlog za sve što se dešava, to je očito pretjerivanje o nečijoj mogućnosti da zakuha apsolutno sve i bude razlog za sve pogrešno što se dešava u Bosni i Hercegovini, tako da skoro djeluje kao da ljudi traže izgovor za vlastito ponašanje, koji je lakše pronaći negdje drugo nego u njima samima.